

به نام خدا

پژوهش و ترویج کودک

روش‌های برخورد با خشونت در کودکان چگونه به فرزندم کمک کنم

نویسنده: توماس کایزر • مترجم: ای لاله‌فظی

با پیشگفتاری از:
سیما سلمان

تهران، خ. انقلاب، خ. فلسطین جنوبی، خ. محتشم، شماره‌ی ۲۰، طبقه‌ی اول غربی
تلفن: ۱۳۱۴۵-۱۶۱۶ • ۶۶۴۱۰-۴۱ • ۶۶۴۶۸۲۶۳ • صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۱۶۱۶

www.zekrpublshery.com

Email: zekr_publshery@yahoo.com

روش‌های برخورد با خشونت در کودکان

توماس کایزر

ترجمه‌ی لی لا لفظی

ویر نظر شورای برسی

طراح جلد: حسین نیلهجان

صفحه‌ی رایی: کارگاه گرافیک فاصله

شابک: ۹۷۸-۰-۵۱۸-۷۰۲-۴

چاپ اول: ۱۳۹۰ • تیران: ۲۱۰۰ جلد

کد: ۰۱۵۱۹

چاپ و صحافی: قدیانی

کلیه‌ی حقوق محفوظ است.

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

سرشناسه: کایزر، Thomas Kaiser

عنوان و نام بدیدآور: روش‌های برخورد با خشونت در کودکان: چه به فرزندم کنم کنم

نویسنده

توماس کایزر؛ مترجم لی لا لفظی

مشخصات نشر: تهران؛ ذکر، کتاب‌های فاصله

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص

شابک: ۹۷۸-۰-۵۱۸-۷۰۲-۴

وضعيت فهرستنويسي: فبيا

بادداشت: عنوان اصلی: Bleib Bei Mir, Wenn Ich Wütend Bin

Wut und Aggression: So Helfe Ich Meinem Kind

موضوع: خشونت در کودکان

موضوع: خشونت در کودکان - پیشگیری

موضوع: کودکان و امور جنس

شناسه افزوده: لطفی، ل.ا. - ۱۱۲۸ - ، مترجم

ردبهندی کنگره: ۱۳۹۱ آکخ/۵۰.۶ RJ

ردبهندی دیوبی: ۶۱۸/۹۲۸۸۲

شاره کتابشناسی مل: ۲۸۲۶-۵-

فهرست مطالب

۵	پیشگفتار
۶	مقدمه
۹	فصل ۱: خشم و خشونت: یک ویرگی کاملاً انسانی و طبیعی
۱۵	تشخیص خشونت (پرخاشگری) در کودکان
۱۹	تأثیر عمیق تربیت و زندگی روزمره بر خشونت
۲۲	فصل ۲: منشأ خشم
۲۵	تمایل به اعتماد و استقلال
۳۵	رنج و عذاب ناشی از احساس گناه یا حسادت
۴۰	خشونت عامل ایجاد خشونت
۴۹	فصل ۳: نیاز کودکان خشن و پرخاشگر
۵۱	عشق و محبت والدین
۶۵	نیاز کودک به مرز و قانون
۶۸	نیاز کودک به برنامه منظم و مواسم خاص
۷۵	فصل ۴: با خشم خود چه کنم؟
۷۸	بازی‌های پُر جست و خیز
۸۷	بازی‌هایی برای مبارزه با خشونت
۹۱	فصل ۵: وقتی عصبانی هستی، کنارت می‌مانم
۹۴	کار گروهی در خانواده

۹۷.....	مبارزه با بی حوصلگی
۱۰۴.....	فصل ۶: وقتی دیگران مرا خشمگین می کنند
۱۰۷.....	درک تفاوت ها
۱۱۰.....	من جور دیگری می بینم
۱۱۵.....	ایجاد اعتماد به نفس
۱۲۱.....	یک راه تازه
۱۲۵.....	فصل ۷: آرامش و تخیل راهی برای مبارزه با خشم
۱۳۰.....	تصورات خواهاند؛ عامل نیروبخش

پیشگفتار

شناخت عواطف و هیجانات کودکان یکی از مقدماتی ترین مسائل تعلیم و تربیت مربیان و آشنایی والدین می‌باشد، مخصوصاً که ترویج پرخاشگری در همه‌ی جوامع، روان‌شناسان را به فکر پیدا کردن راه‌کارهای پیشگیرانه سوق می‌دهد. از جمله کسانی که بسیار دقیق و همه‌جانبه به این امر پرداخته استاد توماس کایزر استاد علوم تربیتی و استاد مؤسسه‌ی علوم تربیتی دانشگاه وورتسبورگ است.

ایشان نه تنها عواطف و هیجانات کودکان و نوجوانان را خوب شناخته و توصیف کرده است، بلکه راه‌های کنترل و سامان‌دهی هیجانات را به صورت کلینیکال، تجربی و نتایج تجارت خود را مدون برای دانشجویان مربیان و والدین نگاشته است.

ارزش این کتاب به بررسی همه جانبه‌ی رفتار کودکان بوده و پیشنهادات ایشان همه جانبه‌گراست و این امر در کمتر کتاب روان‌شناسی و علوم تربیتی مدنظر قرار می‌گیرد. ایشان، کودک، محیط، رفتار، یادگیری، الگوبرداری را در یک مثال قابل فهم توضیح داده است، که برای خوانندگان مخصوصاً مربیان و والدین می‌تواند بسیار قابل استفاده باشد.

مقدمه

هیچ کس از مایکل خوش نمی‌آید؛ او در مهد کودک باعث وحشت همه بچه‌ها و مربی‌هاست. روزی نیست که او بچه‌های دیگر را کتک نزند یا وسایلشان را نگیرد. او در خانه هم رفتار خوبی ندارد؛ رای همین بعضی از لیوان‌ها و ظرف‌ها قربانی عصبانیت و تندخویی او شده و شکسته می‌شوند. مادرش هم از رفتارهای وحشیانه او رنج می‌برد. از وقتی به خاطر امتحان ورودی مدرسه یک سال عقب افتاده است، تندخویی‌هایش بیشتر شده است. مایکل به یک آدم شر و دعوایی تبدیل شده بود. اما امروز مادر و فرزند به اتفاق هم موفق شدند کاری کنند تا مایکل با خشم خود کنار بیاید. مادر مایکل با مراجعته به روان‌شناسان و پزشکان اطفال و طی جلسات متعدد گفت و گو با آن‌ها متوجه شد که اساساً چه چیزهایی می‌توانند علل بروز رفتارهای خشن و سیزه‌جوانه باشند. در رابطه با مایکل، این دلایل به طور عمده شامل ترس جدایی از والدین، ترس از عدم پذیرش توسط کودکان دیگر و ترس از شکست و ناکامی در انجام کارها می‌شد. تمامی این عوامل که لزوماً نباید به خشونت و تهاجم منجر شوند در مورد مایکل نقش تعیین‌کننده داشتند.

بسیاری از والدین وضعیتی مشابه مادر مایکل دارند. اغلب وقتی می‌بینم بچه‌ها امروزه از چه واژه‌هایی استفاده می‌کنند و چگونه با هم رفتار می‌کنند،

شگفتزده می‌شوم. دلایل بی‌شماری برای این امر وجود دارد. این موضوع در بسیاری از مقالات تخصصی و مباحثات مطرح میان متخصصان و حتی مردم عادی و غیرمتخصص بررسی و تحلیل می‌شود. جالب است بدانید تحلیل‌های علمی به والدینی که با پرخاشگری کودک خویش یا کودک دیگری مواجه می‌شوند که اغلب در مراحل اولیه و با علائم اندک همراه است - کمک زیادی نمی‌کند. اغلب تشخیص میان عصبانیت عادی و پرخاشگری دشوار است. بچه‌ها به خشم و عصبانیت نیاز دارند. کسی که عنق و ناراحت است، اغلب برای ناراحتی خویش دلیل خوبی دارد و باید اجازه داشته باشد تا ناراحتی خود را بروز دهد. بچه‌ها باید این حق را داشته باشند تا از حالات، احساسات و خواسته‌های خود بپردازند. ممنوعیت، محدودیت و تهدیدهای مداوم اصلاً به هیچ بچه‌ای کمک نمی‌کند.

اما کودکان هم باید بیامونند تا با خشم خود کنار آیند؛ چون اگر آن‌ها همیشه خشم و عصبانیت خود را به شکل خشنونت و تهاجم بروز دهند، دیگر زندگی خانوادگی ممکن نخواهد بود، بلکه به جای آن دور باطلی از خشم و نالمیدی ایجاد می‌شود. خشنونت ناشی از رفتارهای خشن در مهد کودک یا کارآتبازی بچه‌ها اکثرأ بیانگر وجود یک فشار یا کمود است، که عمدتاً کمبود عشق و محبت می‌باشد. بنابراین باید پرخاشگری‌ها و رفتارهای تهاجمی کودکان را جدی گرفت. کودکانی که فضا یا امکانی نمی‌باشند تا خود را به شکل مناسبی در گروه جای دهند، اغلب با رفتار و اعمال خشن‌آمیز خود را از دیگران جدا می‌کنند. پرخاشگری‌ها همچنین می‌توانند نشانه کشمکشی نهفته و زیرآستانه‌ای باشند. کودکان نسبت به توقعات بیشتر یا کمتر از حد و یا زیاده خواهی‌های والدین خود اغلب واکنش‌های تهاجمی و خشنونت‌آمیز نشان می‌دهند. زمانی که ما با خشنونت و پرخاشگری فرزند خود یا کودکی دیگر روبرو می‌شویم، به ایده‌ها و پیشنهادات درست و مناسبی نیاز داریم تا بتوانیم به صورت عملی این مشکلات را برطرف سازیم.

از این رو اطلاعات، تمرینات کاربردی و ایده‌ها و پیشنهادات متعددی را در این کتاب جمع‌آوری کرده‌ام که به شما و فرزندانتان کمک کند تا روش برخورد با خشونت و پرخاشگری را بیابید و با هم بر آن‌ها غلبه کنید.

این کتاب دقیق و نکته‌سنگی والدین را افزایش می‌دهد تا علل پرخاشگری و خشونت فرزندشان را پیدا کنند. آیا کودک به دنبال نزدیکی و جلب توجه والدین خود می‌باشد؛ آیا او در جستجوی یافتنِ مرزها و احساسات خویش است؛ آیا او نسبت به خشونت دیگران واکنش نشان می‌دهد و یا شاید فقط از بزرگ‌ترهاییں تقسیم می‌کند.

این کتاب همچنین به کودکان کمک می‌کند تا برای بیان احساساتشان واژه‌های مناسبی پیدا کنند و بتوانند به طور مستقل کشمکش‌ها را برطرف سازند. کتاب حاضر می‌تواند به همه کمک کند تا با عصبانیت و خشونت‌های کوچک و بزرگ بچه‌ها در طول روز کنا آیند و درست برخورد کنند.

بدیهی است شما می‌توانید بازی‌های داستان‌ها و سفرهای رؤیایی این کتاب را در مواردی که فرزندتان مشکل پرخاشگری و خشونت ندارد، نیز به کار گیرید. زیرا در مورد پرخاشگری هم درست مانند خیلی از مشکلات می‌توان رفتار پیشگیرانه داشت و برای مثال در بعضی موقعیت‌های عاری از عصبانیت به کمک کودک اختلافات و کشمکش‌ها را از بین برد.